

7.6.2022

Sivistysvaliokunta

HE 74/2022 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan tiukennettavaksi perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyn määräaikoja. Potilaan pitäisi saada arkipäivisin virka-aikana saman päivän aikana yhteys perusterveydenhuollon toimintayksikköön ja saada yksilöllinen arvio hoidon tarpeestaan. Lausunnossa esitykseen viitataan hoitotakuuna.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE tarkastelee esitystä ammatillisen koulutuksen näkökulmasta.

Opiskelijahuolto ja hoitotakuu

AMKE pitää tärkeänä, että hoitotakuu koskee myös opiskelijahuoltoa. Sen sijaan AMKE on pettynyt, että psykoterapia ja muut psykososiaaliset hoidot ovat rajattu hoitotakuun ulkopuolelle. Nykyisin nuorten mielenterveysongelmat kyetään tunnistamaan aikaisempaa paremmin, mutta hoidon saatavuus on ollut riittämätön. Positiivista on, että malli mahdollistaa ns. matalan kynnyksen terapian, jolla tarkoitetaan esimerkiksi yleistä ja lyhytaikaista keskustelua internetin chat-palvelussa.

Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen vuoden 2021 kouluterveyskyselyssä ammatillisen koulutuksen nuorista opiskelijoista kolmannes vastasi olleensa huolestunut omasta mielialastaan, viidennes kertoi kokeneensa masennusta sekä ahdistuneisuutta joka kuudes. Eläketurvakeskuksen (ETK) mukaan mielenterveys sairaudet ovat olleet yleisin syy työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiseen vuodesta 2019 lähtien. ETK:n mukaan mielenterveyssyistä jääetään usein eläkkeelle keskimäärin nuorempana, ja myös paluu työelämään on muihin sairausryhmiin verrattuna harvinaisempaa.

AMKE esittää, että ns. terapiatakuu toteutetaan osana hoitotakuuta, jotta myös pidempikestoinen hoito olisi mahdollista.

Sote-uudistus, hoitotakuu ja toimeenpano

Opiskelijahuollon palveluihin on panostettu pysyviä resursseja tällä hallituskaudella, mutta niiden saatavuus heikkeni merkittävästi koronan aikana. Opiskelijahuollon palveluiden järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa. AMKE esittää, että valiokunta edellyttää uudistuksen vaikutuksien seuranta ja arviointia opiskelijahuollon toteutumisessa osana sote-uudistusta, jotta mahdollisiin toimeenpanon ongelmiin voidaan puuttua tehokkaasti.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Saku Lehtinen
johtava asiantuntija

Lisätiedot johtava asiantuntija, Saku Lehtinen, 040 041 2057, saku.lehtinen@amke.fi